

A CSURGÓ-KÚTI (ÉSZAKI-BAKONY) FORRÁSMÉSZKŐ VIZSGÁLATA

Bódai Barbara¹, Kele Sándor², Móga János¹

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem Természetföldrajzi Tanszék, 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/C,

bodai.barbara@gmail.com, jmoga@freemail.hu

²Magyar Tudományos Akadémia, Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont, Földtani és Geokémiai Intézet, 1112 Budapest, Budaörsi út 45.,

keles@geochem.hu

A forrásmészkövek (mésztufák) stabil szén- és oxigénizotópos összetételének segítségével a múltbeli klímaváltozások tanulmányozhatóak. Mindezek ellenére a hazai előfordulások közül eddig csak a Mecsek hegységben lévő forrásmészkő kiválásokon történtek geokémiai vizsgálatok, a Dunántúli- és az Észak-magyarországi-középhegységi területek mésztufái érintetlenek maradtak. Munkánk során az Északi-Bakonyban lévő Csurgó-kút forrásánál végeztünk terepi méréseket, valamint 2012. május - 2014. május között havi rendszerességgel vízmintákat gyűjtöttünk stabilizotópos elemzésekre. A begyűjtött kőzetmintákon stabilizotóp-geokémiai és röntgendiffrakciós elemzések készültek. A laboratóriumi vízkémiai vizsgálatok és az időjárási adatok alapján megállapítható, hogy a forrásnál a mészanyag kiválása döntően nyáron, a meleg-nedves időszakokban a legintenzívebb. Röntgendiffrakciós és stabilizotópos vizsgálatokkal sikerült kimutatni, hogy a Csurgó-forrásnál található meszes konglomerátum kötőanyaga különbözik a forrásmészkő összetételétől, illetve a forrásmészkő stabilizotópos összetétele ($\delta^{13}\text{C}$, $\delta^{18}\text{O}$) hasonlóságot mutat a Bükk és Mecsek hegységben található forrásmészkövek értékeivel. A hazai mésztufák adatait összehasonlítva a nemzetközi adatokkal (Andrews, 2006) megállapítható, hogy a földrajzi elhelyezkedés (a kontinentális hatás mértéke) befolyással van a mésztufák stabilizotópos összetételére. A Csurgó-kút forrásvizének izotópos ($\delta^{18}\text{O}$, δD) adatai nem mutatnak jelentős évszakos változást a vizsgált időszakban, ami feltehetően a víz felszín alatti tartózkodási idejével van összefüggésben.